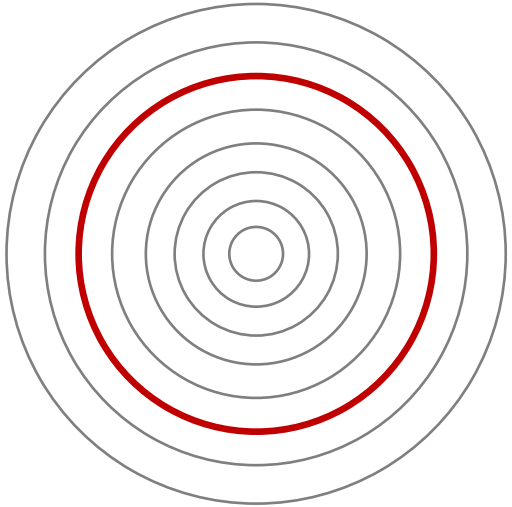

Leren terwijl het groeit

Monitoring en onderzoek in de praktijktoets GEM | Jim van Os

Wie de maat kiest, kiest de uitkomst

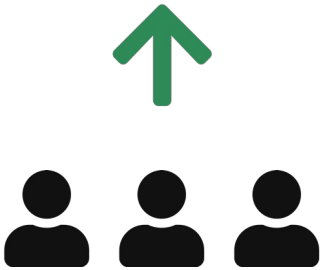

Uitrollen

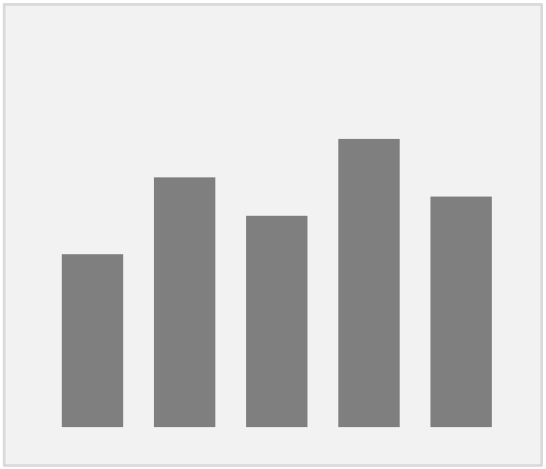

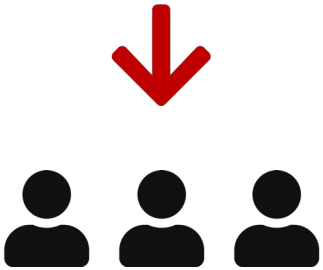

Stoppen

Spreek vooraf af wanneer het gelukt is

Leren en aantonen

Leren

per kwartaal, in de regio

Aantonen

over jaren, voor het stelsel

Vier vragen

A

Gebeurt het?

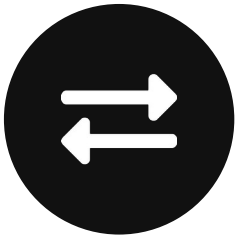

B

Wat doet het met zorggebruik en geld?

C

Doet het ertoe voor mensen?

D

Wat houdt het tegen?

Wat er niet onder valt, meten we niet

Wat er ligt, wat ontbreekt

A Gebeurt het?

Geen gedeelde minimale dataset

B Zorggebruik en geld

Geen vergelijkingsregio's en nulmeting

C Doet het ertoe?

Kwalitatieve lijn ligt stil

D Wat houdt het tegen?

Waarom wel hier en niet daar?

Over alle vier heen: niemand is eigenaar van de data

Wat in het ene vat daalt, stijgt in het andere

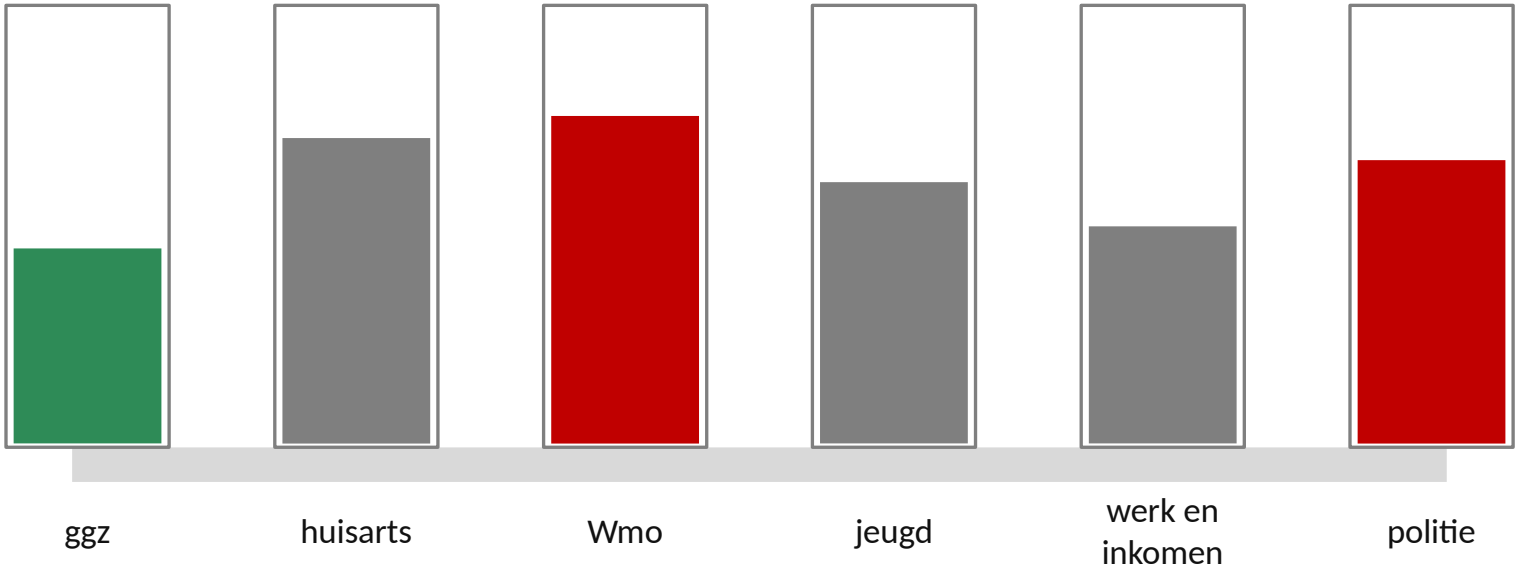

Een besparing in een vat zegt niets over het geheel

Wie investeert, is niet wie verdient

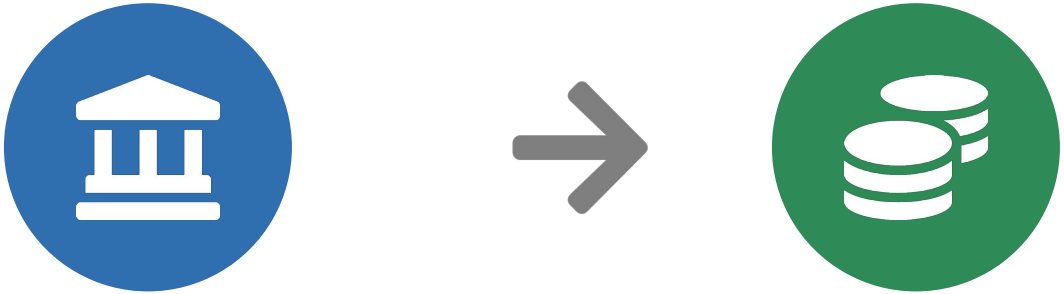

gemeente investeert → **zorgverzekeraar bespaart**

-30%

klinische ggz-bedden
2008-2018
afwenteling naar andere vaten

The wrong pocket problem

McCullough 2019; Trimbos, Landelijke Monitor Ambulantisering 2019

Goede zorg kost eerst meer

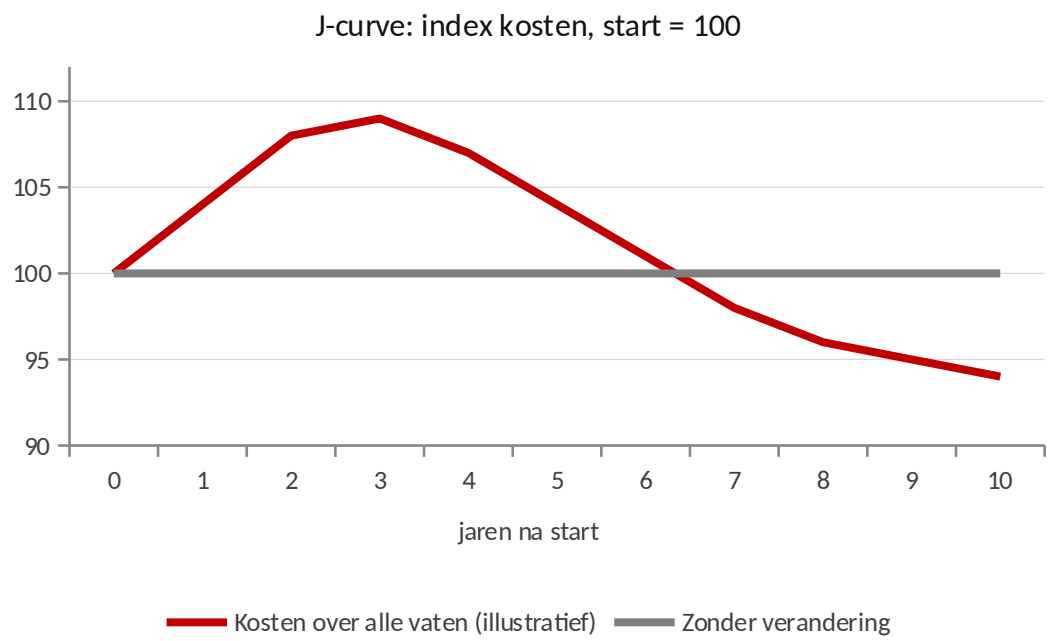

Wie beter zoekt, vindt meer vraag

Oud en nieuw lopen een tijd naast elkaar

Opbrengst komt later en elders

Curve illustratief; zie notes voor bewijs

Traagheid in de verandering zelf

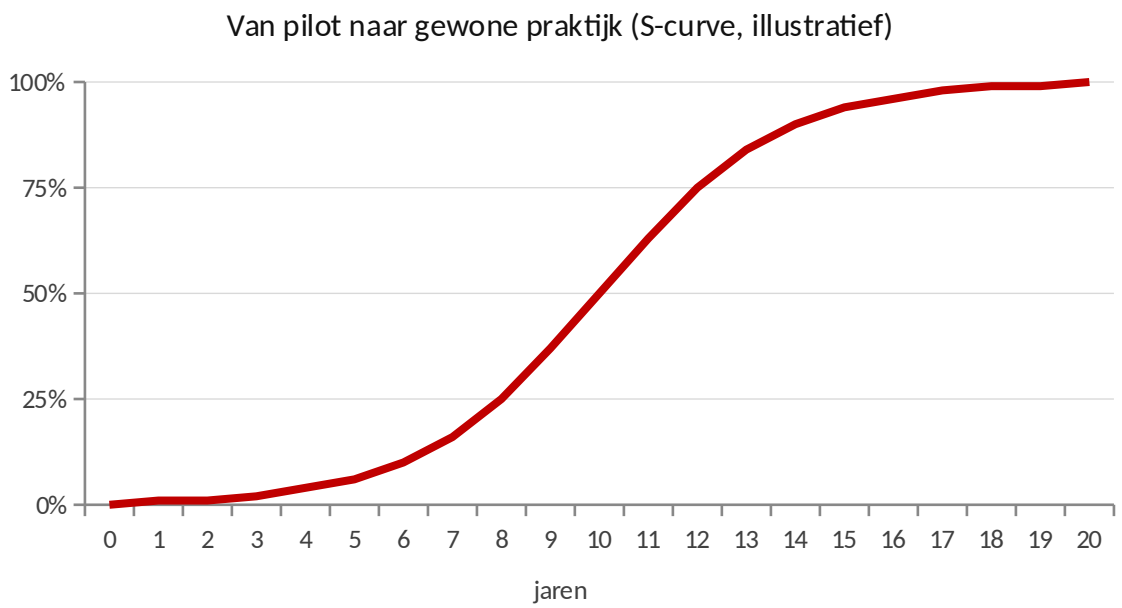

Pilot

klein, lokaal, proberen

Uitbreiden

wijk na wijk, team na team

Gewoon

na 10 tot 20 jaar

Tijd

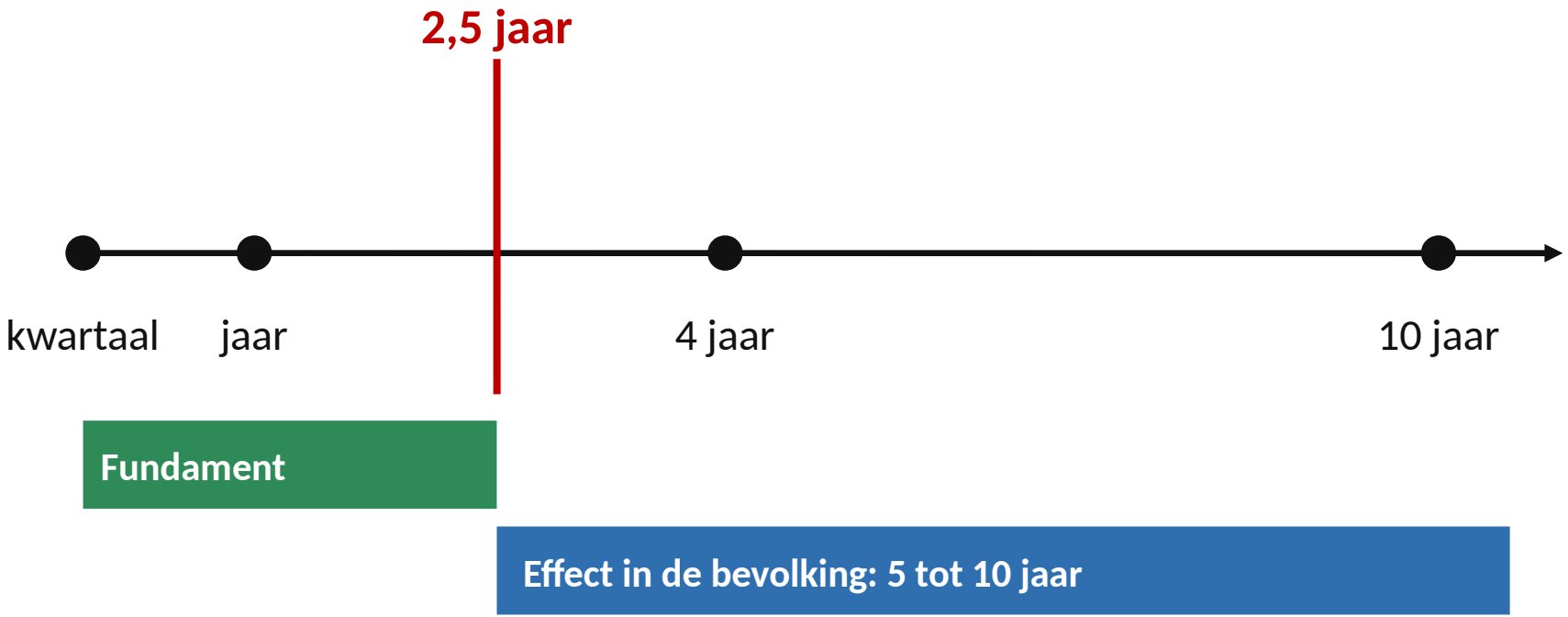
2,5 jaar
kwartaal
jaar
4 jaar
10 jaar
Fundament
Effect in de bevolking: 5 tot 10 jaar

Hoe lang het elders duurde

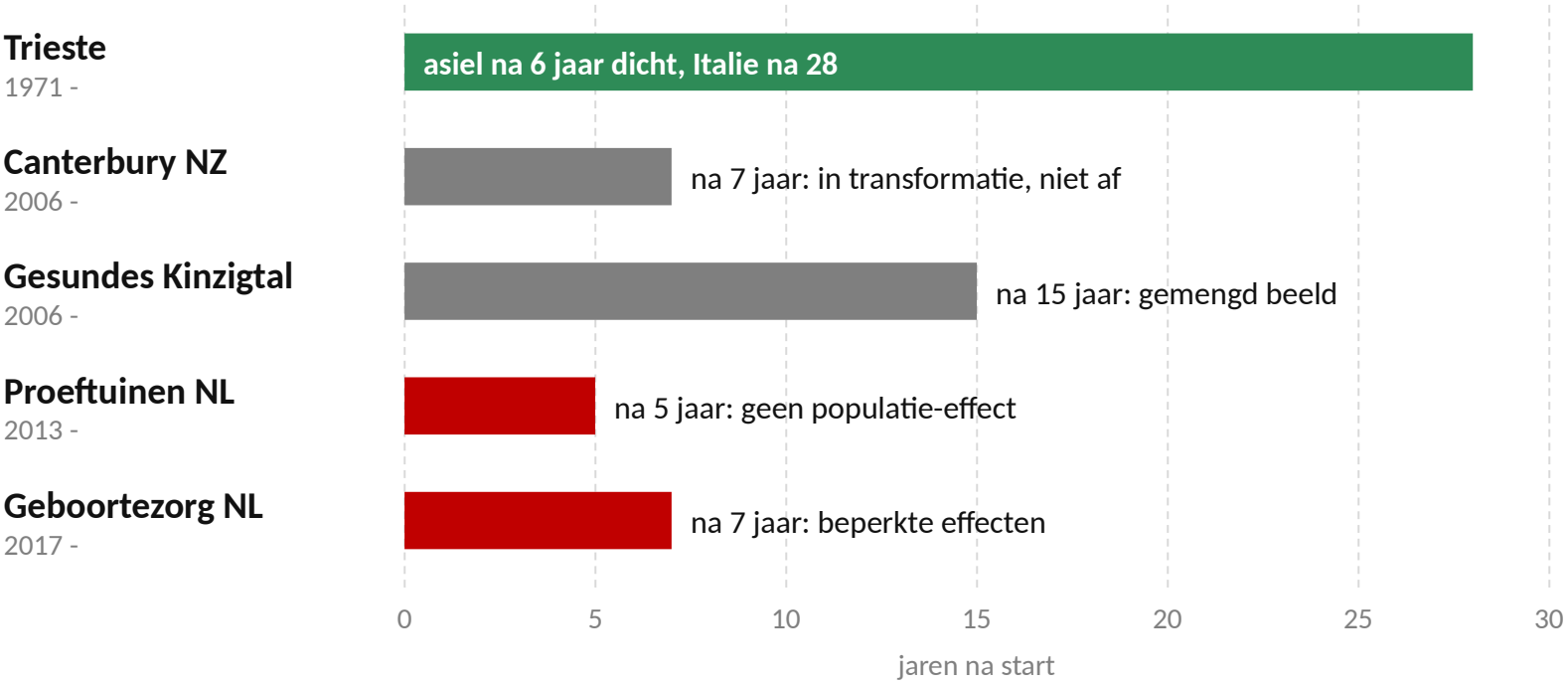

Mis 1: geboortezorg

2017
experiment integrale bekostiging

2023
regulier, naast oud systeem

2024
RIVM: beperkte effecten

Succes niet vooraf gedefinieerd

Lokaal verschillende maten

Onzekere toekomst van het model

Overlap met andere programma's

RIVM-advies: een periode zonder beleidswijzigingen

Mis 2: sturen op targets

Drempel net genoeg doen om de norm te halen

Ratel goed presteren wordt de nieuwe eis

Verschuiving wat niet geteld wordt, krijgt geen aandacht

Hoe meer een indicator gebruikt wordt om over te beslissen, hoe meer hij het proces vervormt dat hij moet meten

Wet van Campbell, 1979

Wat openbare data nu al laten zien

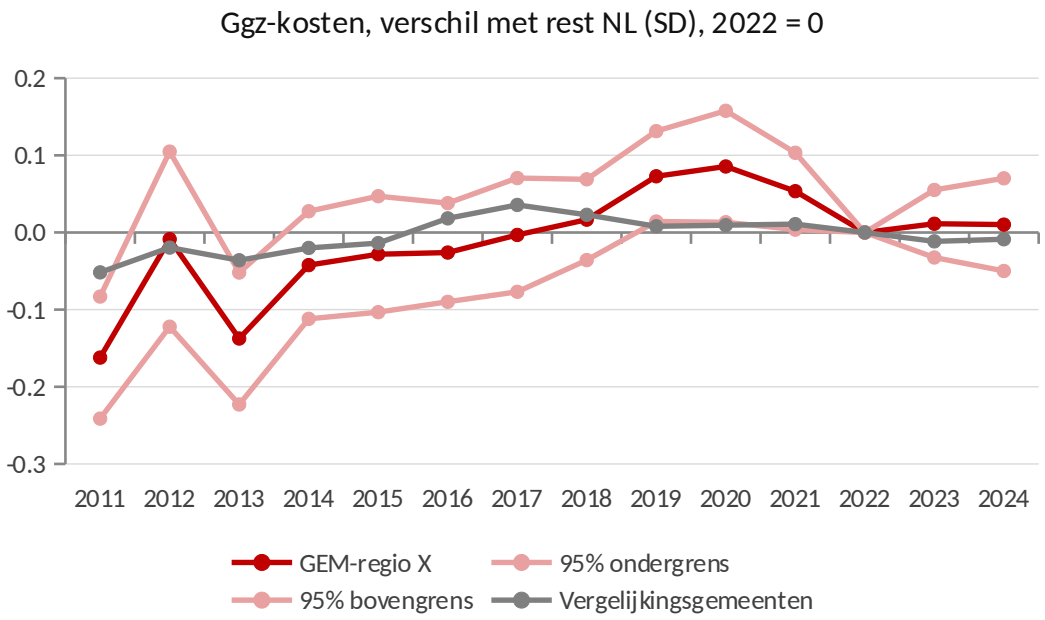

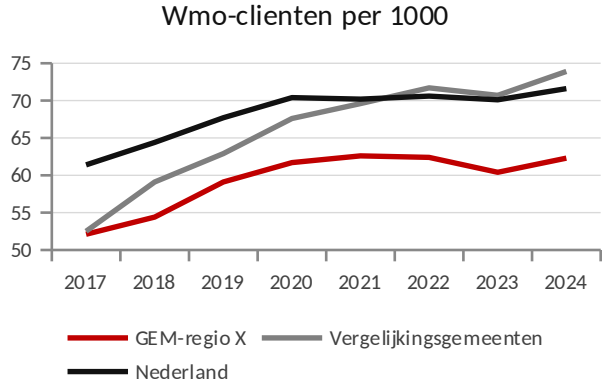

Ggz-kosten: geen effect na twee jaar

Wmo staat sinds 2021 stil

Bron: Vektis Open Databestand Zvw 2011-2024 (PC3); CBS StatLine Wmo 2017-2024

Geld zegt niet wie we bereiken

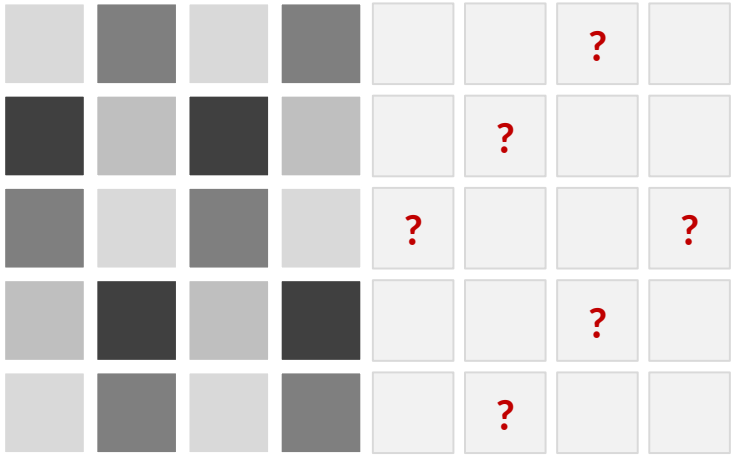

Verzamelen is het werk

1. Vektis PC4: kosten en aantallen
2. CBS Wmo PC4
3. GGD-monitor PC4

+ GEM-activiteit herkenbaar in de data

Per persoon of per gebied

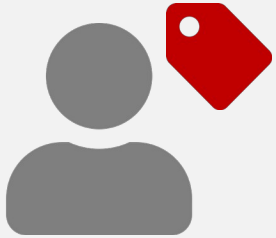

DSM-hoofdgroep

per persoon, binnen de Zvw

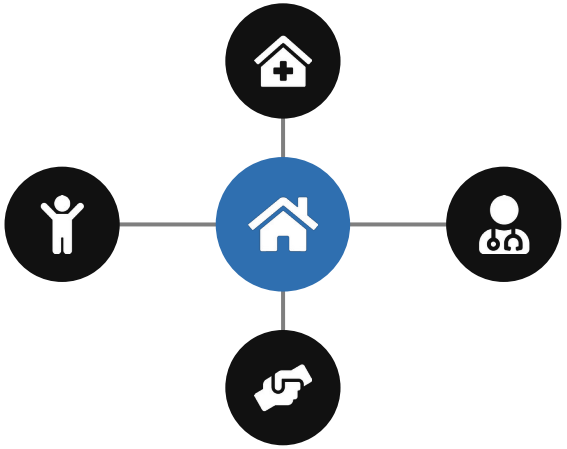

per gebied, over domeinen heen

Welke registratieregels gelden tijdens de toets niet?

Wat dit vraagt van de evaluatie van GEM

Klein beginnen

pilots die groeien

10 tot 20 jaar

meten per fase

Alle vaten

niet een domein

Weinig indicatoren

vooraf, per fase

Rust in beleid, ruimte om te leren

Wie te vroeg afrekent, meet de pilot dood

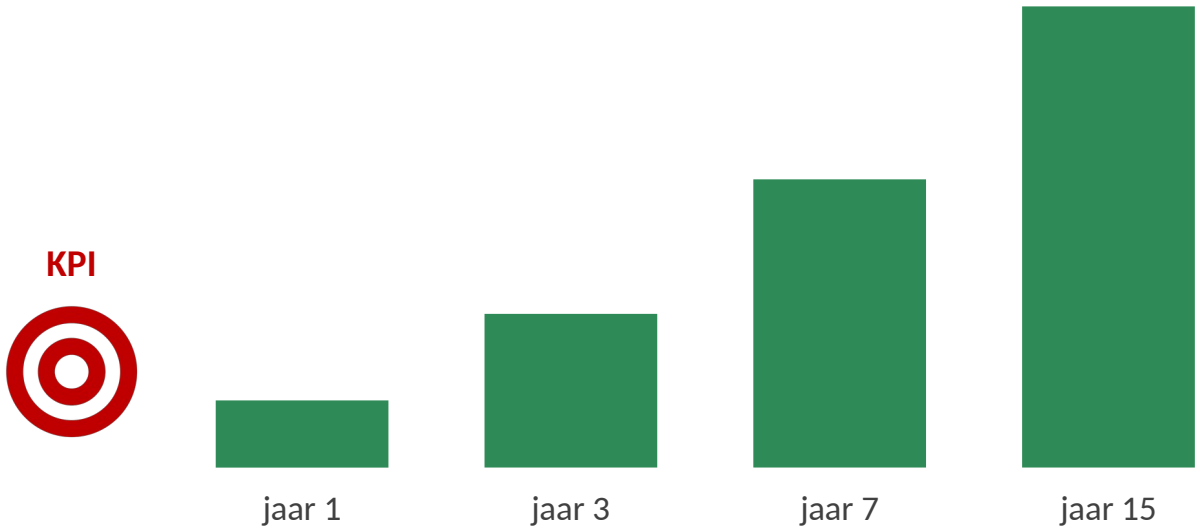

Meet om te leren, en toon aan op het juiste moment

De vraag aan jullie

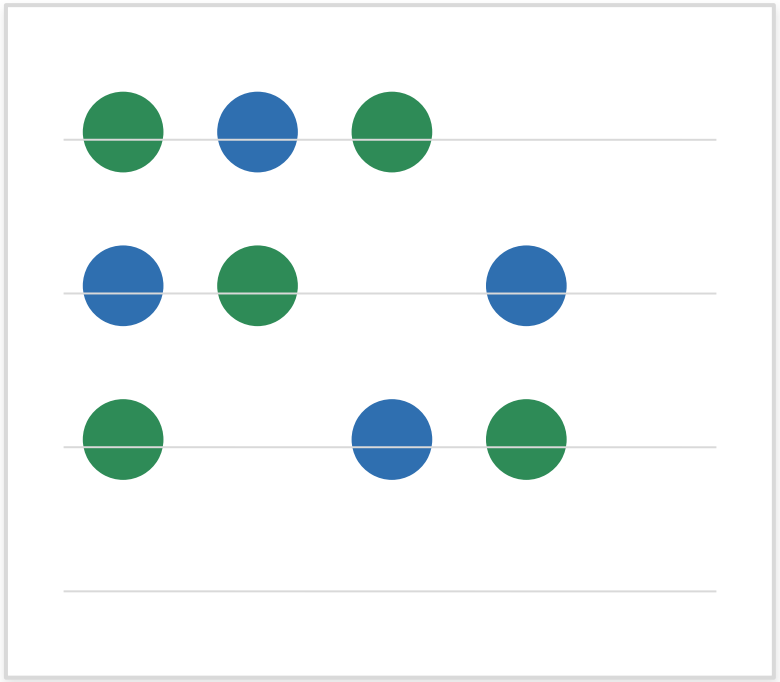

Wat moet er na 2,5 jaar staan om te zeggen dat het werkt?

groen om van te leren
blauw om aan te tonen

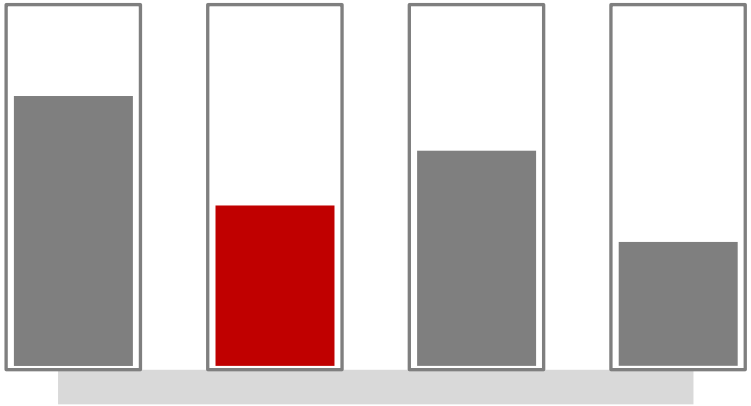

Achtergrond

Extra slides over de complexiteit van evaluatie, voor vragen uit de zaal

Doel: betere zorg, geen bezuiniging in een vat

De mens

regie, meedoen, herstel

De werker

zinvol werk, blijven

De buurt

steun dichtbij, minder crisis

Alle vaten samen

kosten over domeinen heen

Kosten tellen mee, als een van vier, en over alle vaten samen

Traagheid in de cijfers

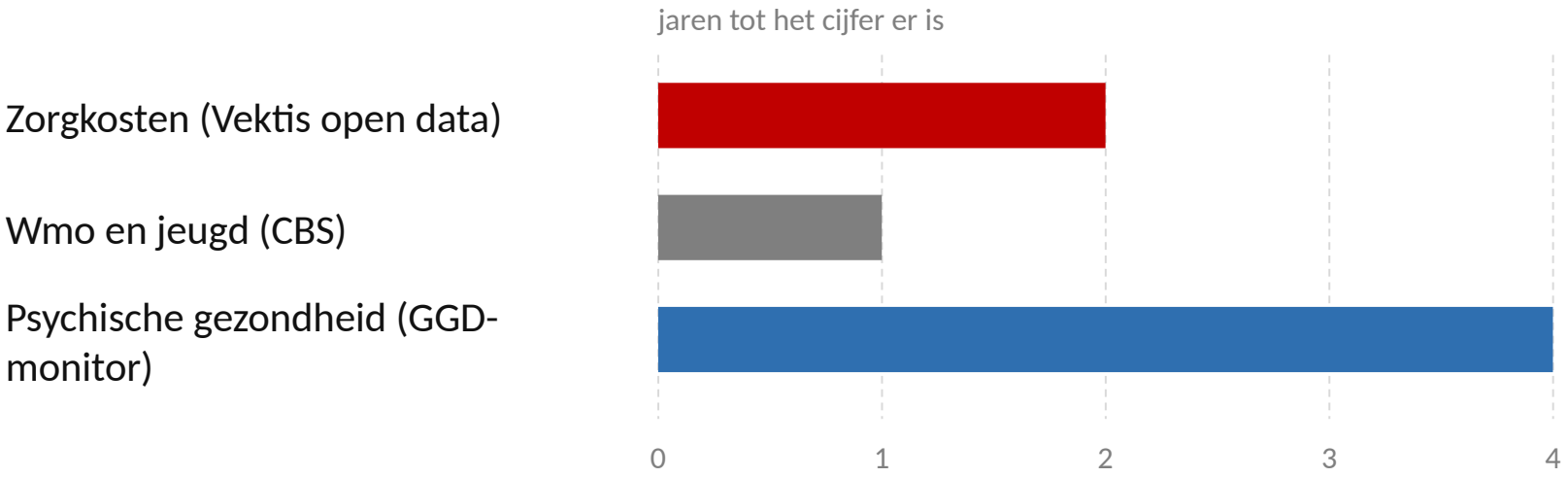

Effect wordt pas twee tot vier jaar later zichtbaar, en een kleine regio heeft weinig zeggingskracht

Mis 3: proeftuinen populatiemanagement

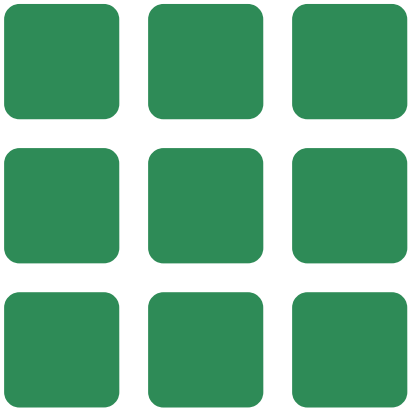

9 regio's, 2013-2018

- Vooruitgang op interventieniveau
- Geen resultaat zichtbaar in de bevolking
- Budget, bekostiging en data nauwelijks veranderd
- Alle regio's: moeilijker dan verwacht

Wie stapsgewijs bouwde, kwam het verst

Mis 4: te veel verwachten, te snel

Decentralisaties 2015

Taken naar gemeenten, met bezuiniging. SCP na 5 jaar: verwachtingen te hoog, doelen niet gehaald.

Vanguards Engeland

357 miljoen pond, 3 jaar. Bescheiden effect op spoedopnames, traag en vooral waar al eerder werd samengewerkt.

Bezuinigen en hervormen tegelijk werkt tegen elkaar in

Zelfde regio, andere maat, ander oordeel

Gesundes Kinzigtal, sinds 2006

-6%

kosten tegen verwacht, 2017, eigen opgave

6 : 7

kwaliteitsindicatoren gunstig : ongunstig, 10 jaar

De keuze van de maat bepaalt het verhaal

Vier manieren van kijken

Werkt het?

vergelijken met regio's zonder GEM

Voor wie, hoe en waarom?

realistische evaluatie

Past het systeem zich aan?

ontwikkelingsgerichte evaluatie

Wat kost en levert het?

over alle vaten samen

MRC/NIHR-kader complexe interventies, 2021